

СИЛАБУС навчальної дисципліни «Фінанси підприємств»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок Освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна
Курс, семестр	072ФБССФР_бд_2023[1]; 1 курс; 1, 2 семестри
Трудовісткість	255 (135/90) год. 7,5 (4,5/3,0) кредитів
Мова(и) викладання	Державна
ННІ / факультет, кафедра	Обліку та фінансів Фінансів, банківської справи та страхування
Контактні дані розробника(ів)	Чумак Валентина, к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування <i>e-mail:</i> valentyina.chymak@pdau.edu.ua , тел. 095 645 61 41 Сторінка викладача https://www.pdau.edu.ua/people/chumak-valentyina-dmytrivna
Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування системи базових знань з теорії і практики фінансових відносин суб'єктів господарювання, формування фінансових ресурсів, фінансового планування, організації фінансової діяльності підприємств.
Компетентності	Компетентності: <i>загальні:</i> ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел <i>спеціальні (фахові):</i> СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування) СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового та фондового ринку СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.
Результати навчання	ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових та фондових ринків, банківської системи та страхування. ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування). ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів. ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

Методи навчання	Словесні методи (лекція); наочні методи (ілюстрування); практичні методи (практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою – підготовка реферату); методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності; інтерактивні методи (дискусії, диспути, дебати); комп'ютерні, мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій); методи усного контролю (опитування); методи письмового контролю (контрольна робота, самостійна робота).
Програма навчальної дисципліни	Тема 1. Основи фінансів підприємств. Сутність і функції фінансів підприємств. Грошові фонди та фінансові ресурси. Основи організації фінансів підприємств. Фінансова діяльність та зміст фінансової роботи. Інвестиційна діяльність підприємств. Зміст та завдання управління фінансами підприємств. Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств. Розрахункові й касові операції. Сутність грошових розрахунків підприємств. Безготівкові й готівкові розрахунки. Проведення касових операцій. Види банківських рахунків і порядок їх відкриття. Форми безготівкових розрахунків. Принципи організації розрахунків. Розрахунки платіжними дорученнями. Розрахунки платіжними вимогами-дорученнями. Розрахунки чеками. Розрахунки акредитивами. Вексельна форма розрахунків. Розрахунково-платіжна дисципліна та її вплив на фінансово-господарську діяльність підприємств. Тема 3. Грошові надходження підприємств, формування та розподіл прибутку. Характеристика і склад грошових надходжень підприємств. Доходи (виручка) від реалізації продукції, робіт, послуг. Доходи від фінансово-інвестиційної та іншої діяльності. Формування валового і чистого доходу. Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємства. Формування прибутку підприємства. Прибуток від реалізації продукції та його формування. Методи розрахунку прибутку від реалізації. Сутність і методи обчислення рентабельності. Розподіл і використання прибутку. Розподіл прибутку підприємства. Використання чистого прибутку. Тема 4. Оподаткування підприємств. Сутність оподаткування підприємств і податкова система. Сутність податків і їх функції. Система оподаткування підприємств та її становлення в Україні. Оподаткування прибутку підприємств. Становлення оподаткування прибутку. Чинний порядок оподаткування прибутку. Податок на доходи фізичних осіб. Рентні платежі. Місцеві податки і збори. Плата за землю. Єдиний податок. Податок на нерухоме майно. Непрямі податки, які сплачують підприємства. Вплив непрямих податків на фінансово-господарську діяльність підприємств. Податок на додану вартість. Акцизний податок. Мито. Оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Тема 5. Організація розрахунків по соціальному страхуванню. Сутність та значення соціального страхування. Принципи соціального страхування. Становлення та розвиток соціального страхування. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Страхування тимчасової втрати працездатності. Страхування на випадок безробіття. Страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Пенсійне страхування. Порядок нарахування єдиного соціального внеску. Звітність по соціальному страхуванню підприємств. Тема 6. Обігові кошти. Сутність і основи організації обігових коштів. Склад і структура обігових коштів. Класифікація обігових коштів. Визначення потреби в оборотних коштах. Нормування обігових коштів для створення виробничих запасів. Розрахунок нормативу обігових коштів економічним методом. Джерела формування обігових коштів.

	Власні джерела формування обігових коштів. Використання банківських кредитів для формування обігових коштів. Залучення коштів інших суб'єктів господарювання. Показники стану та ефективності використання обігових коштів. Показники стану власних обігових коштів. Вплив розміщення обігових коштів на фінансовий стан підприємства. Тема 7. Кредитування підприємств. Необхідність та сутність кредитування підприємств. Кругообіг коштів підприємства та необхідність залучення кредитів. Класифікація кредитів, що надаються підприємствам. Банківське кредитування підприємств. Види банківського кредиту та їх характеристика. Умови та порядок отримання банківського кредиту. Порядок погашення банківського кредиту підприємством. Небанківське кредитування підприємств. Комерційне кредитування підприємств. Лізингове кредитування підприємств. Державне кредитування підприємств. Кредитування підприємств за рахунок коштів міжнародних фінансово-кредитних інститутів. Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів. Сутність основних засобів та їх відтворення. Класифікація основних засобів. Показники стану та ефективності використання основних засобів. Знос і амортизація основних засобів. Сутність і склад капітальних вкладень. Джерела і порядок фінансування капітальних вкладень. Фінансування ремонту основних засобів. Тема 9. Оцінювання фінансового стану підприємств. Оцінка фінансового стану підприємства, її необхідність і значення. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємств. Показники фінансового стану підприємства. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства. Оцінка фінансової стійкості підприємства. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства. Тема 10. Фінансове планування на підприємствах. Фінансова стратегія підприємств. Зміст, завдання та методи фінансового планування. Зміст фінансового плану та порядок його складання. Зміст і значення оперативного фінансового плану. Тема 11. Фінансова санація підприємств. Фінансова санація підприємств, її економічний зміст та порядок проведення. Фінансова криза на підприємстві: симптоми та фактори, що її спричиняють. Економічна сутність санації підприємств. Аналіз виробничо-господарської діяльності підприємства, що перебуває в кризі. Аналіз причин кризи та сильних і слабких місць на підприємстві. Внутрішні джерела фінансової санації. Санація балансу. Економіко-правові аспекти санації та банкрутство підприємств. Судове врегулювання господарських спорів. Необхідність, функції та завдання інституту банкрутства підприємств. Порядок оголошення підприємства банкрутом. Задоволення претензій кредиторів. Фінансова санація на ухвалу господарського суду. Мирова угода. Приховане, фіктивне та зумисне банкрутство.
Стратегія оцінювання результатів навчання	Додатки А, Б, В Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом є: перший семестр – залік, другий семестр – екзамен.
Політика навчальної дисципліни	Відвідування занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим. Дисципліна є обов'язковою для вивчення та включається до індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти. Здобувач вищої освіти повинен обов'язково бути присутнім на заняттях, а у випадку відсутності з будь-яких причин на занятті повинен ліквідувати заборгованість з лекційного та практичного матеріалу. Здобувач вищої освіти під час навчального процесу та вивчення

	дисципліни повинен дотримуватись академічної доброчесності стосовно виконання самостійної роботи. Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, що передбачені робочою програмою. Здобувач вищої освіти повинен з'являтися на заняття за розкладом, вчасно (згідно розкладу занять) та завершувати його згідно графіку навчального процесу. Під час занять здобувач вищої освіти не повинен користуватись мобільним телефоном. Обов'язковим є виконання всіх практичних завдань. Якщо здобувач вищої освіти виконує практичне завдання несвоєчасно без поважних на те причин, то викладач приймає його в позаурочний час, знижуючи бали за виконання практичного завдання на 30 відсотків.
Передумови для вивчення навчальної дисципліни (за потреби)	базові знання з навчальних дисципліни, що забезпечують формування програмних результатів навчання спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок.
Рекомендовані джерела інформації	Основні 1. Аранчій В. І., Чумак В. Д., Бражник Л. В. Фінанси підприємств : навч. посіб. Полтава : РВВ ПДАА, 2018. 350 с. 2. Бедринцев М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств : навч. посіб. Київ : ЦНЛ, 2018. 292 с. 3. Нікола С. О. Фінанси підприємств : навч. посіб. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2020. 206 с. Допоміжні 1. Аранчій В. І., Чумак В. Д., Безкровний О. В., Дорошенко О. О. Податкова система : навч. посіб. Полтава : ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2018. 364 с. 2. Берест М. М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 164 с. 3. Боднар О. А. Управління фінансовою санацією підприємства : курс лекцій. Миколаїв : МНАУ, 2020. 80 с. 4. Боронос В. Г., Плікус І. Й. Управління фінансовою санацією підприємств : підручник. Суми : СДУ, 2022. 459 с. 5. Власова Н. О. Фінанси підприємств : підручник. Харків: Світ книг, 2018. 437 с. 6. Концепція Загальнодержавної програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2014-2024 роки. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.08.2013 № 641-р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/641-2013-p. 7. Курило О. Б., Бондаренко Л. П., Вівчар О. І., Чубка О. М. Фінанси підприємств: підручник. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с. 8. Партин Г. О., Селюченко Н. С. Фінансовий менеджмент : підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 388 с. 9. Ситник Н. С., Смолінська С. Д., Ясіновська І. Ф. Фінанси підприємств : навч. посіб. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с. 10. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава: Видавництво ПП «Астроя», 2020. 434 с. 11. Фінанси підприємств : навч. посіб. / за ред. Г. Я. Аніловської, І. Б.

- Висоцької. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 440 с.
12. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як? : навч. посіб. / авт. кол. Київ, 2019. 272 с.
13. Чумак В., Антіпова В. Управління грошовими активами підприємства. *Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти* : матеріали V міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Львів, 22-23 березня 2023 р. Львів, 2023. С. 202–204.
14. Чумак В. Д., Безкровний О. В. Оподаткування особистих селянських господарств: сучасні реалії та перспективи розвитку. *Інфраструктура ринку*. 2020. № 49. URL: <http://market-infr.od.ua/uk/49-2020>
15. Чумак В. Д., Безкровний О. В., Кіріченко Н. О. Фінансові аспекти забезпечення прибуткової діяльності сільськогосподарських підприємств. *Ефективна економіка*. 2022. № 9. – URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/560/567>.
16. Чумак В., Бражник Л. Оподаткування доходів громадян: проблеми та вдосконалення. *Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти* : матеріали V міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Львів, 22-23 березня 2023 р. Львів, 2023. С. 205–207.
17. Чумак В. Д., Бражник Л. В. Фінанси підприємств : навч.-метод. посіб. для аудиторної та самостійної роботи. Полтава : ПДАА, 2019. 218 с.
18. Чумак В. Д., Бражник Л. В. Фінанси підприємств : навч.-метод. посіб. для проведення практичних занять та самостійного вивчення дисципліни «Фінанси підприємств» для студентів денної та заочної форми навчання галузі знань 07 Управління та адміністрування. Полтава : ПДАУ, 2021. 183 с.
19. Чумак В. Д., Гвізджинська І. Ю. Прогнозування можливого банкрутства підприємств на основі дискримінантного аналізу. *Економіка та суспільство*. 2021. № 29. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-25>.
20. Чумак В. Д., Дорошенко О. О., Кіріченко Н. О. Оцінка неплатоспроможності підприємств при загрозі банкрутства. *Вісник ХНАУ. Серія «Економічні науки»*. 2019. № 3. С. 130–137.
21. Чумак В. Д., Дорошенко О. О., Кіріченко Н. О. Система виявлення та подолання фінансової кризи в умовах сільськогосподарських підприємств: механізм впровадження та реалізації. *Ефективна економіка*. 2022. № 5. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10300> (дата звернення: 16.06.2022). DOI: [10.32702/2307-2105-2022.5.91](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2022.5.91).
22. Чумак В. Д., Драчук С. О. Вплив тривалості обороту заборгованостей на інтерпретацію значення показника поточної платіжної готовності підприємства. *Модернізація економіки: сучасні реалії, прогнозні сценарії та перспективи розвитку* : матеріали V міжнар. наук.-практ. конф., Херсон-Хмельницький, 27-28 квітня 2023 р., ХНТУ, 2023. С. 161-163.
23. Чумак В. Д., Кіріченко Н. О. Впровадження системи виявлення та подолання фінансової кризи на сільськогосподарських підприємствах. *Вісник ХНАУ. Серія «Економічні науки»*. 2020. № 3. С. 135-148.
24. Чумак В. Д. Місце та роль фінансового планування в управлінні підприємством. *Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституціональних змін* : матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (з міжнарод. участю), м. Полтава, 21 жовтня 2021 р. Полтава, 2021. С. 519–522.
25. Чумак В. Д. Організація та значення фінансово-аналітичної роботи на малому підприємстві. *Innovations and prospects of world science*: матеріали III міжнар. наук.-практ. конф., м. Ванкувер, Канада, 4-6 листопада 2021 р. Ванкувер, 2021. С. 821–826.

	26. Чумак В. Д. Резерви збільшення прибутку сільськогосподарських підприємств. <i>Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики</i> : матеріали VIII всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Полтава, 28 жовтня 2021 р. Полтава, 2021. С. 122–124. 27. Чумак В.Д., Тараненко О.О. Управління дебіторською заборгованістю суб'єктів малого підприємництва. <i>Стратегічні пріоритети розвитку бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування в умовах глобалізації</i>: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Суми, 22 листопада 2022 р. Суми. С. 83-86. 28. Чумак В. Д. Управління дивідендною політикою підприємства. <i>Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи в сучасних умовах</i>: матеріали III міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Полтава, 15-16 квітня 2021 р. Полтава, 2021. С. 283–286. 29. Nekrasenko, L., Pittman, R., Doroshenko, O., Chumak, V., Doroshenko, A. (2019). Grain logistic sin Ukraine: the main challenges and effective ways to reach sustainability. <i>Economic Annals-XXI</i>, 178(7-8), 70-83. Інформаційні ресурси мережі Інтернет 1. Офіційний сайт журналу «Дебет-кредит»: http://dtkt.com.ua/?lang=ukr. 2. Офіційний сайт журналу «Облік і фінанси»: http://www.afj.org.ua/. 3. Офіційний сайт журналу «Фінанси України»: http://fu.minfin.gov.ua/. 4. Сайт Верховної Ради України: http://zakon4.rada.gov.ua/laws. 5. Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: http://www.nbuv.gov.ua.
Рік введення	2023 рік

Додаток А

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (денна форма навчання)

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти						Разом
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи		конт- рольна робота ³	екза- мен	
			виконання практичних завдань ¹	підго- товка реферату ²			
Тема 1. Основи фінансів підприємств	4	2	-	5	35		6
Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств	4	4	4				12
Тема 3. Грошові надходження підприємств, формування та розподіл прибутку	4	4	4				12
Тема 4. Оподаткування підприємств	4	4	4				12
Тема 5. Організація розрахунків по соціальному страхуванню	4	4	4				12
Тема 6. Обігові кошти	-	2	4				6
Підготовка реферату (т. 1-6)							5
Контрольна робота (т. 1-6)					35		35
Разом за I семестр (ПО₁)	20	20	20	5	35		100
Тема 7. Кредитування підприємств	4	4	4	5	35		12
Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів	4	4	4				12
Тема 9. Оцінювання фінансового стану підприємств	4	4	4				12
Тема 10. Фінансове планування на підприємствах	4	4	4				12
Тема 11. Фінансова санація підприємств	4	4	4				12
Підготовка реферату (т. 7-11)							5
Контрольна робота (т. 7-11)					35		35
Разом за II семестр (ПО₂)	20	20	20	5	35		100
Підсумкова оцінка (до екзамену): (ПО ₁ *105 год+ПО ₂ * 135 год) / 240 год*0,8	16	16	16	4	28		80
Екзамен						20	20
Разом	16	16	16	4	28	20	100

¹ протягом кожного семестру здобувачі вищої освіти самостійно виконують практичні завдання (задачі) по кожній темі навчальної дисципліни, максимум 4 бали за тему (за виключенням теми 1);

² протягом кожного семестру здобувачі вищої освіти виконують один реферат (максимум 5 балів) за темами навчальної дисципліни, при цьому бали в журналі виставляються окремою позицією наприкінці семестру;

³ протягом кожного семестру передбачено написання однієї контрольної роботи (максимум 35 балів за кожну), при цьому бали виставляються окремою позицією наприкінці семестру.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (заочна форма навчання)

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Екзамен	Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи		Аудиторна контрольна робота ³		
			підготовка реферату ¹	виконання індивідуальних завдань ²			
Тема 1. Основи фінансів підприємств	-	-	5	30			-
Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств	-	-					-
Тема 3. Грошові надходження підприємств, формування та розподіл прибутку	2	3					5
Тема 4. Оподаткування підприємств	2	3					5
Тема 5. Організація розрахунків по соціальному страхуванню	2	3					5
Тема 6. Обігові кошти	-	-					-
Тема 7. Кредитування підприємств	-	-					-
Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів	2	3					5
Тема 9. Оцінювання фінансового стану підприємств	2	3					5
Тема 10. Фінансове планування на підприємствах	-	-					-
Тема 11. Фінансова санація підприємств	2	3					5
Підготовка реферату							5
Виконання індивідуальних завдань							30
Аудиторна контрольна робота					15		15
Всього	12	18	5	30	15		80
Екзамен						20	20
Разом	12	18	5	30	15	20	100

¹ протягом семестру здобувачі вищої освіти заочної форми навчання виконують один реферат (максимум 5 балів) за темами навчальної дисципліни, при цьому бали в журналі виставляються окремою позицією;

² протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують індивідуальні завдання (контрольна робота, максимум 30 балів), при цьому бали виставляються окремою позицією;

³ протягом семестру передбачено написання однієї аудиторної контрольної роботи (максимум 15 балів за роботу), при цьому бали в журналі виставляються окремою позицією.

Додаток Б

**Шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні
поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти
(для денної форми навчання)**

Форми контролю	Граничні межі балів	Вимоги до знань та умінь
Опитування	0-4 (за виключенням теми 6)	4 бали – у випадку правильної, повної й чітко викладеної відповіді, що свідчить про високий рівень розуміння фінансів підприємств, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; 3 бали – у випадку правильної, чітко викладеної відповіді, що свідчить про достатній рівень розуміння сутності фінансів підприємств; 2 бали – у випадку неповної, але в цілому правильної відповіді, що вказує на середній рівень знань та розуміння предметної області фінансів підприємств; 1 бал – у випадку нечіткої чи неповної відповіді, що свідчить про недостатній рівень розуміння сутності фінансів підприємств; 0 балів – у випадку відсутності відповіді на поставлене питання, що свідчить про незасвоєння теоретичного матеріалу з фінансів підприємств
Виконання вправ на практичних заняттях	0-4 (за темами 1, 6 від 0-2)	4 бали – у випадку правильного розв’язання задачі та належного її оформлення, що свідчить про здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях у сфері фінансів підприємств; 3 бали – у випадку незначних арифметичних помилок за умови правильної методики розв’язку, що свідчить про достатній рівень здатності використовувати знання й практичні навички у сфері фінансів підприємств; 2 бали у випадку наявних незначних методологічних помилок при розв’язуванні завдань, що свідчить про середній рівень здатності використовувати знання й практичні навички у сфері фінансів підприємств; 1 бал – у випадку наявних методичних помилок у розв’язку та помилок в арифметичних розрахунках, що свідчить про низький рівень здатності використовувати знання й практичні навички у сфері фінансів підприємств; 0 балів – у випадку відсутності розв’язку задачі, що свідчить про відсутність знань з фінансів підприємств <i>Для тем 3, 6</i> 2 бали - у випадку правильного розв’язання задачі та належного її оформлення, що свідчить про високий рівень здатності використовувати знання й практичні навички у сфері фінансів підприємств для прийняття ефективних управлінських рішень; 1 бал – у випадку наявних незначних методичних помилок у розв’язку або помилок в арифметичних розрахунках за правильної методики розв’язку; 0 балів – у випадку відсутності розв’язку задачі, що свідчить про відсутність знань з фінансів підприємств
Підготовка реферату	0-5	5 балів – у випадку, коли робота відповідає всім критеріям щодо змісту й оформлення та здобувач вищої освіти здійснив її захист шляхом відповіді на всі питання викладача; 4 бали – у випадку, коли робота відповідає всім критеріям щодо змісту й оформлення, але здобувач вищої освіти відповів не на всі питання викладача, чи у випадку позитивного захисту роботи, до якої є несуттєві зауваження по змісту та/або в якій присутні недовідки в оформленні; 3 бали – у випадку захисту роботи, в якій витримані усі вимоги з

		оформлення, але до якої є значні зауваження щодо змісту; 2 бали – у випадку захисту роботи, до якої є значні зауваження щодо змісту й оформлення; 1 бал – у випадку подання роботи з суттєвими недоліками в змісті, її невідповідності вимогам щодо оформлення, відсутності відповідей на питання викладача по темі реферату; 0 балів – у випадку відсутності реферату
Виконання практичних завдань	0-4 (за виключенням теми 1)	4 бали – здобувач вищої освіти отримує за виконані домашні завдання та належного їх оформлення, що свідчить про здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях у сфері фінансів підприємств; 3 бали – здобувач вищої освіти отримує за виконані домашні завдання у випадку незначних арифметичних помилок за умови правильної методики розв’язку, що свідчить про достатній рівень здатності використовувати знання й практичні навички у сфері фінансів підприємств; 2 бали – здобувач вищої освіти отримує за виконані домашні завдання у випадку наявних незначних методологічних помилок при розв’язуванні завдань, що свідчить про середній рівень здатності використовувати знання й практичні навички у сфері фінансів підприємств; 1 бал – у випадку наявних методичних помилок у розв’язку та помилок в арифметичних розрахунках, що свідчить про низький рівень здатності використовувати знання й практичні навички у сфері фінансів підприємств; 0 балів – здобувач вищої освіти отримує за невиконані домашні завдання, що свідчить про відсутність знань у сфері фінансів підприємств
Контрольна робота 2 теоретичні питання (по 10 балів за кожне), 1 задача (15 балів)	0-35	<i>Теоретичні питання:</i> 8-10 балів за кожне теоретичне питання – у випадку повного та чіткого його розкриття, що свідчить про високий рівень розуміння фінансів підприємств, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; 4-7 балів – у випадку наявності окремих недоліків та неточностей у відповіді на теоретичне питання, що свідчить про середній рівень розуміння сутності фінансів суб’єктів господарювання; 1-3 бали – у випадку наявності суттєвих недоліків у відповіді чи фрагментарному розкритті теоретичного питання, що свідчить про наявність фрагментарних знань у сфері фінансів підприємств; 0 балів – у випадку відсутності відповіді на теоретичне питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу у сфері фінансів підприємств. <i>Задача:</i> 12-15 балів за виконання задачі – у випадку повністю правильної методики розв’язання, відсутності помилок в арифметичних розрахунках та належного її оформлення, що свідчить про здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях у сфері фінансів підприємств; 8-11 балів – у випадку наявності арифметичних помилок чи недоліків у оформленні методики розв’язання задачі, що свідчить про середній рівень здатності використовувати знання й практичні навички у сфері фінансів підприємств; 4-7 балів – у випадку наявності незначних помилок в методиці розв’язання задачі чи значної кількості арифметичних помилок, що свідчить про базовий рівень знань та практичних навичок у галузі фінансів підприємств; 1-3 бали – у випадку наявності суттєвих помилок у розв’язуванні задачі, що свідчить про наявність фрагментарних знань у сфері фінансів підприємств; 0 балів – у випадку відсутності рішення задачі, що свідчить про відсутність практичних навичок у сфері фінансів підприємств

**Шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні
поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти
(для заочної форми навчання)**

Форма контролю	Граничні межі балів	Вимоги до знань та умінь
Опитування	0-2	2 бали – у випадку правильної, повної й чітко викладеної відповіді, що свідчить про високий рівень розуміння фінансів підприємств, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; 1 бали – у випадку неповної, але в цілому правильної відповіді, що вказує на середній рівень знань та розуміння предметної області фінансів підприємств; 0 балів – у випадку відсутності відповіді на поставлене питання, що свідчить про незасвоєння теоретичного матеріалу з фінансів підприємств
Виконання вправ на практичних заняттях	0-3	3 бали – здобувач вищої освіти отримує за розв’язані на практичних заняттях задачі у випадку повністю правильної методики розв’язання, відсутності помилок в арифметичних розрахунках та належного її оформлення, що свідчить про здатність застосовувати практичні навички у сфері фінансів підприємств, здатність обґрунтовувати вибір варіантів управлінських фінансових рішень; 2 бали – здобувач вищої освіти отримує за розв’язані на практичних заняттях задачі у випадку наявності незначних арифметичних помилок, що свідчить про здатність застосовувати базові навички у сфері фінансів підприємств; 1 бал – у випадку наявних методичних помилок у розв’язку або помилок в арифметичних розрахунках за правильної методики розв’язку; 0 балів – у випадку неправильного розв’язку задачі або його відсутності
Підготовка рефератів	0-5	5 балів – у випадку, коли робота відповідає всім критеріям щодо змісту й оформлення та здобувач вищої освіти здійснив її захист шляхом відповіді на всі питання викладача; 4 бали – у випадку, коли робота відповідає всім критеріям щодо змісту й оформлення, але здобувач вищої освіти відповів не на всі питання викладача, чи у випадку позитивного захисту роботи, до якої є несуттєві зауваження по змісту та/або в якій присутні недоліки в оформленні; 3 бали – у випадку захисту роботи, в якій витримані усі вимоги з оформлення, але до якої є значні зауваження щодо змісту; 2 бали – у випадку захисту роботи, до якої є значні зауваження щодо змісту й оформлення; 1 бал – у випадку подання роботи з суттєвими недоліками в змісті, її невідповідності вимогам щодо оформлення, відсутності відповідей на питання викладача по темі реферату; 0 балів – у випадку відсутності реферату
Виконання індивідуальних завдань 2 теоретичні питання (по 10 балів за кожне), 1 задача (10 балів)	0-30	<i>Теоретичні питання:</i> 8 – 10 балів за кожне теоретичне питання – у випадку повного та чіткого його розкриття, що свідчить про здатність застосовувати поглиблені знання в сфері фінансів підприємств; 5 – 7 балів за кожне теоретичне питання – у випадку наявності окремих недоліків чи неточностей у відповіді на теоретичне питання, що свідчить про наявність базових знань у сфері фінансів підприємств; 1 – 4 бали за кожне теоретичне питання – у випадку наявності суттєвих недоліків у відповіді чи фрагментарному розкритті теоретичного питання, що свідчить про наявність фрагментарних

		знань у сфері фінансів підприємств; 0 балів за кожне теоретичне питання – у випадку відсутності відповіді (правильної) на теоретичне питання, що свідчить про факт незасвоєння теоретичного матеріалу. <i>Задача:</i> 9 – 10 балів за виконання задачі чи розв’язування практичної ситуації у випадку повністю правильної методики розв’язання, відсутності помилок в арифметичних розрахунках та належного її оформлення, що свідчить про здатність застосовувати практичні навички у сфері фінансів підприємств, здатність обґрунтовувати вибір варіантів управлінських фінансових рішень; 7 – 8 балів – у випадку наявності арифметичних помилок чи недоліків у оформленні методики розв’язання задачі, що свідчить про здатність застосовувати базові навички у сфері фінансів підприємств; 4 – 6 балів – у випадку наявності незначних помилок в методиці розв’язання задачі чи значної кількості арифметичних помилок, що свідчить про володіння базовими технологіями у сфері фінансів підприємств; 1 – 3 бали – у випадку наявності суттєвих помилок у розв’язуванні задачі, що свідчить про наявність фрагментарних знань з фінансів підприємств; 0 балів – у випадку відсутності розв’язку задачі, що свідчить про відсутність практичних навичок у сфері фінансів підприємств
Аудиторна контрольна робота 2 теоретичні питання (по 5 балів за кожне), 1 задача (5 балів)	0-15	<i>Теоретичні питання:</i> 4 – 5 балів – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку повного та чіткого його розкриття питання, що свідчить про здатність застосовувати поглиблені знання в сфері фінансів підприємств; 2 – 3 бали – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності окремих неточностей у відповіді на теоретичне питання, що свідчить про достатній рівень розуміння сутності фінансів підприємств; 1 бал – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності окремих недоліків та неточностей у відповіді, що свідчить про наявність базових знань у сфері фінансів підприємств; 0 балів – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку відсутності відповіді (правильної) на теоретичне питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу у сфері фінансів підприємств. <i>Задача:</i> 5 балів за виконання задачі – у випадку повністю правильної методики розв’язання, відсутності помилок в арифметичних розрахунках та належного її оформлення, що свідчить про здатність застосовувати практичні навички у сфері фінансів підприємств, здатність обґрунтовувати вибір варіантів управлінських фінансових рішень; 4 бали – у випадку наявності арифметичних помилок чи недоліків у оформленні методики розв’язання задачі, що свідчить про здатність застосовувати базові навички у сфері фінансів підприємств; 3 бали – у випадку незначних помилок в методиці розв’язання задачі чи значної кількості арифметичних помилок, що свідчить про володіння базовими технологіями у сфері фінансів підприємств; 2 бали – у випадку наявності помилок у розв’язуванні задачі, що свідчить про недостатність знань з фінансів підприємств; 1 бал – у випадку наявності суттєвих помилок у розв’язуванні задачі, що свідчить про фрагментальні знання з фінансів підприємств; 0 балів – у випадку відсутності розв’язку задачі, що свідчить про відсутність практичних навичок у сфері фінансів підприємств

Додаток В

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на екзамені

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
Теоретичні питання (2 шт.)	0-5	5 балів за кожне теоретичне питання – у випадку повного та чіткого його розкриття, що свідчить про здатність застосовувати поглиблені знання в сфері фінансів підприємств; 3 – 4 бали за кожне теоретичне питання – у випадку наявності окремих недоліків чи неточностей у відповіді на теоретичне питання, що свідчить про наявність базових знань у сфері фінансів підприємств; 1 – 2 бали за кожне теоретичне питання – у випадку наявності суттєвих недоліків у відповіді чи фрагментарному розкритті теоретичного питання, що свідчить про наявність фрагментарних знань у сфері фінансів підприємств; 0 балів за кожне теоретичне питання – у випадку відсутності відповіді (правильної) на теоретичне питання, що свідчить про факт незасвоєння теоретичного матеріалу з фінансів підприємств
Практичне завдання (1 шт.)	0-10	9 – 10 балів за виконання задачі чи розв’язування практичної ситуації у випадку повністю правильної методики розв’язання, відсутності помилок в арифметичних розрахунках та належного її оформлення, що свідчить про здатність застосовувати практичні навички у фінансовій роботі підприємств, здатність обґрунтовувати вибір варіантів управлінських фінансових рішень; 7 – 8 балів – у випадку наявності арифметичних помилок чи недоліків у оформленні методики розв’язання задачі, що свідчить про здатність застосовувати базові навички у сфері фінансів підприємств; 4 – 6 балів – у випадку наявності незначних помилок в методиці розв’язання задачі чи значної кількості арифметичних помилок, що свідчить про володіння базовими технологіями у сфері фінансової роботи на підприємствах; 1 – 3 бали – у випадку наявності суттєвих помилок у розв’язуванні задачі, що свідчить про наявність фрагментарних знань з фінансів підприємств; 0 балів – у випадку відсутності розв’язку задачі, що свідчить про відсутність практичних навичок у сфері фінансів підприємств